

(savivaldybė, mokykla)

_____ grupės mokinio(-ės) _____

(vardas ir pavardė)

CHEMIJA

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
Pagrindinė sesija

2008 m. gegužės 30 d.

Trukmė – 2 val. (120 min.)

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar egzamino užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
- Galite naudotis rašymo priemonėmis (mėlyna spalva rašančiu parkeriu ar tušinuku, pieštuku), trintuku, liniuote, neprogramuojamu be tekstinės atminties skaičiuokliu.
- Iš pradžių savo atsakymus galite žymėti ar rašyti pieštuku, tačiau galutinius atsakymus žymėkite **mėlynai** rašančiu parkeriu ar tušinuku.
- Atsakydami į I dalies klausimus, teisingą atsakymą pažymėkite apveddami atitinkamą raidę, pvz.:

A
B
C
D

Jei savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite naujai pasirinktą atsakymą.

- Neatsakę į kurį nors klausimą, nenusiminkite ir stenkitės atsakyti į kitus.
- Užduoties pabaigoje palikta vietos juodraščiui. Vertinant darbą, į juodrašį nebus žiūrima.

Linkime sėkmės!

VERTINIMAS

I dalis 1–20 klausimai	II dalis 1–7 klausimai	TAŠKŲ SUMA

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

I vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

II vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Periodinė elementų lentelė

		Grupės																																								
	1 (IA)	2 (IIA)		3 (IIIB)			4 (IVB)		5 (VB)		6 (VIB)		7 (VIIB)		8 (VIII)		9 (IIIB)		10 (VIII)		11 (IB)		12 (IIB)		13 (IIIA)		14 (IVA)		15 (VA)		16 (VIA)		17 (VIIA)		18 (VIIIA)							
1	H Vandenilis 1,0079																																									
2	Li Litis 6,941	Be Berilis 9,0122																																								
3	Na Natrijs 22,9898	Mg Magnis 24,305		Al Aluminis 26,9815			Si Silicis 28,0855		P Fosforas 30,9738		S Siera 32,065		Cl Chloras 35,453		Ar Argonas 39,948																											
4	K Kalis 39,0983	Ca Kalis 40,078		Sc Skandis 44,9559			Ti Titanas 47,867		V Vanadis 50,9415		Cr Chromas 51,9961		Mn Manganas 54,938		Fe Geležis 55,845		Co Kobaltas 58,9332		Ni Nikelis 58,6934		Cu Varis 63,546		Zn Cinkas 65,409		Ga Galis 69,723		Ge Germanis 72,64		As Arsenas 74,9216		Se Selenas 78,96		Br Bromas 79,904		Kr Kriptonas 83,798							
5	Rb Rubidis 85,4678	Sr Stroncis 87,62		Y Itris 88,9059			Zr Cirkonis 91,224		Nb Niobis 92,9064		Mo Molibdenas 95,94		Tc Technicis (98)		Ru Rutenis 101,07		Rh Rodis 102,9055		Pd Paladis 106,42		Ag Sidabras 107,8682		Cd Kadmis 112,411		In Indis 114,818		Sn Alavas 118,710		Sb Stibas 121,760		Te Teluras 127,6		I Jodas 126,9045		Xe Ksenonas 131,293							
6	Cs Cezis 132,9055	Ba Baris 137,327		La-Lu 57-71*			Hf Hafnis 178,49		Ta Tantalas 180,9479		W Volframas 183,84		Re Renis 186,207		Os Osmis 190,23		Ir Iridis 192,217		Pt Platina 195,084		Au Aukštas 196,9666		Hg Gyvsidabris 200,59		Tl Talis 204,3833		Pb Svinas 207,2		Bi Bismutas 208,980		Po Polonis (209)		At Astatas (210)		Rn Radonas (222)							
7	Fr Francis (223)	Ra Radis (226)		Ac-Lr 89-103**			Rf Rerfordis (261)		Sg Sjorgis (266)		Bh Bonis (264)		Hs Hasis (277)		Mt Meitneris (268)		Ds Darmstatis (271)		Rg Renigemis (272)																							

		* Lantanoidai																									
57	La Lantanais 138,9055	Pr Prazodimis 140,9077		Nd Neodimis 144,242		Pm Prometis (145)		Sm Samaris 150,36		Eu Europis 151,964		Gd Gadolinis 157,25		Tb Terbis 158,9254		Dy Disprozis 162,500		Ho Holmis 164,9303		Er Erbis 167,259		Tm Tulis 168,9342		Yb Ierbis 173,04		Lu Liuicis 174,967	
89	Ac Aktinidis (227)	Pa Protaktinis 231,0359		U Uranas 238,0289		Np Neptunis (237)		Pu Plutonis (244)		Am Americis (243)		Cm Kuriis (247)		Bk Berkis (247)		Cf Kalifornis (251)		Es Eištenas (252)		Fm Fermis (257)		Md Mendelevis (258)		No Nobelis (259)		Lr Laurenis (262)	

IUPAC rekomenduojama grupės numeruoti arabiskais skaitmenimis. Skliausteliuose nurodyti tradiciniai grupių numerai

Tirpumo lentelė

Jonai	H ⁺	Na ⁺	NH ₄ ⁺	K ⁺	Li ⁺	Ag ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Zn ²⁺	Cu ²⁺	Ni ²⁺	Pb ²⁺	Sn ²⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Al ³⁺
Br ⁻	t	t	t	t	t	n	t	t	t	t	t	t	m	r	t	t	t
CH ₃ COO ⁻	t	t	t	t	t	m	t	t	t	t	t	t	t	r	t	n	t
CO ₃ ²⁻	CO ₂ m	t	t	t	t	m	m	n	n	n	n	n	n	r	n	r	r
Cl ⁻	t	t	t	t	t	n	t	t	t	t	t	t	m	r	t	t	t
F ⁻	t	t	t	t	n	t	n	n	m	n	n	t	n	t	t	n	m
I ⁻	t	t	t	t	t	n	t	t	t	t	CuI n	t	n	m	t	-	t
NO ₃ ⁻	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t
OH ⁻		t	NH ₃ t	t	t	Ag ₂ O n	n	m	t	n	n	n	n	n	n	n	n
PO ₄ ³⁻	t	t	t	t	m	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
S ²⁻	m	t	t	t	t	n	r	r	t	n	n	n	n	n	n	r	r
SO ₃ ²⁻	SO ₂ m	t	t	t	t	n	m	n	n	n	n	n	n	n	n	r	r
SO ₄ ²⁻	t	t	t	t	t	m	t	m	n	t	t	t	n	t	t	t	t
SiO ₃ ²⁻	n	t	r	t	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n

t – tirpus, m – mažai tirpus, n – netirpus, r – susidarymo metu reaguoja su vandeniu (hidrolizuoja), brūkšnys rodo, kad tokio junginio nėra. Jeigu junginys skyla, lentelėje nurodytas skilimo produktas.

Pagrindinių grupių elementų elektriniai neigiamumai santykiniais vienetais

Grupės Periodai	IA	IIA	IIIA	IVA	VA	VIA	VIIA	VIIIA
1	H 2,1							He
2	Li 1,0	Be 1,5	B 2,0	C 2,5	N 3,0	O 3,5	F 4,0	Ne
3	Na 1,0	Mg 1,2	Al 1,5	Si 1,8	P 2,1	S 2,5	Cl 3,0	Ar
4	K 0,9	Ca 1,0	Ga 1,7	Ge 1,9	As 2,1	Se 2,4	Br 2,8	Kr 3,0
5	Rb 0,9	Sr 1,0	In 1,6	Sn 1,8	Sb 1,9	Te 2,1	I 2,5	Xe 2,6
6	Cs 0,8	Ba 1,0	Tl 1,6	Pb 1,7	Bi 1,8	Po 1,9	At 2,1	Rn
7	Fr 0,8	Ra 1,0						

Metalų įtampų eilė

Li	K	Ba	Ca	Na	Mg	Al	Ti	Mn	Zn	Cr	Fe	Co	Ni	Sn	Pb	H ₂	Cu	Ag	Pt	Au
----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----------------	----	----	----	----

I dalis

Teisingai atsakytas kiekvienas iš 1–20 klausimų vertinamas vienu tašku. Į šiuos klausimus yra tik po vieną teisingą atsakymą. Pažymėkite teisingą atsakymą apveddami prieš jį esančią raidę.

- Kurio iš šių elementų atomo branduolyje¹ nėra neutronų?
 - ^{14}N
 - ^{16}O
 - ^4He
 - ^1H
- Kuris iš šių elementų, pažymėtų raide X, gali būti junginyje² X_2O ?
 - Helis.
 - Litis.
 - Anglis.
 - Magnis.
- Kuris alkanas yra 2,2-dimetilpropano izomeras?
 - Etanas.
 - Propanas.
 - Butanas.
 - Pentanas.
- Kurioje eilėje išdėstyti tik baziniai oksidai³?
 - MgO, CO, Li_2O , BaO
 - MgO, CO_2 , CO, CuO
 - MgO, CaO, Li_2O , BaO
 - Li_2O , CO_2 , SiO_2 , BaO
- Kuris iš išvardytų veiksnių⁴ nedidina SO_2 koncentracijos atmosferoje?
 - Iškastiniu kuru⁵ pagrįsta pramonė.
 - Saulės aktyvumo didėjimas.
 - Ugnikalnių⁶ išsiveržimas.
 - Mazuto naudojimas kurui.
- Visos šios medžiagos – grafitas, geležis, natriis ir išlydytas natrio chloridas – praleidžia elektros srovę, bet tik viena iš jų yra elektrolitas. Kuri tai medžiaga?
 - Grafitas.
 - Geležis.
 - Natriis.
 - Išlydytas natrio chloridas.

Čia rašo vertintojai

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

¹ branduolyje – w jądrze – в ядре

² junginyje – w związku – в соединении

³ baziniai oksidai – tlenki zasadowe – основные оксиды

⁴ veiksnių – czynników – факторов

⁵ iškastiniu kuru – paliwem wykopaliskowym – ископаемым топливом

⁶ ugnikalnių – wulkanów – вулканов

7. Kuriai organinių junginių klasei priklauso junginys, kurio molekulinė formulė yra CH_2O ?

- A Aldehydams.
B Alkoholiams.
C Karboksirūgštims.
D Esteriams.

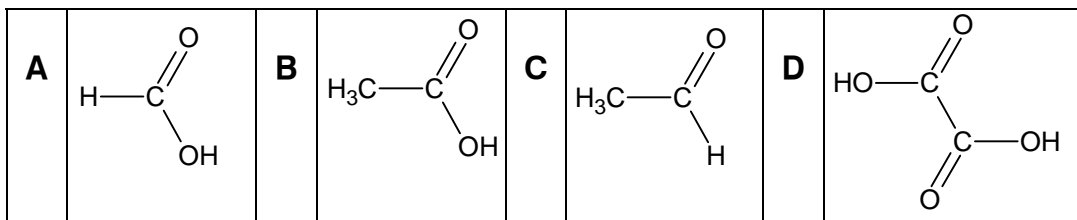
8. kurioms medžiagoms reaguojant susidaro druska ir vandenilis?

- A Rūgščiai su hidroksidu.
B Rūgštiniam oksidui su baziniu oksidu.
C Metalo oksidui su rūgštimi.
D Aktyviam metalui¹ su praskiesta druskos rūgštimi.

9. Į natrio hidroksido tirpalą buvo įlašinta fenolftaleino. Kurias dujas leidžiant į šį tirpalą avietinė² fenolftaleino spalva išbluko³?

- A Anglies (II) oksido.
B Vandenilio chlorido.
C Amoniako.
D Deguonies.

10. Kuri iš pavaizduotų junginių sutrumpintų struktūrinių formulių nėra karboksirūgšties struktūrinė formulė?

11. Kiek gramų valgamosios druskos ir kiek gramų vandens reikės paimti norint paruošti 100 g 10 proc. valgamosios druskos tirpalo?

- A 10 g NaCl ir 100 g H_2O
B 10 g NaCl ir 90 g H_2O
C 10 g NaCl ir 110 g H_2O
D 90 g NaCl ir 10 g H_2O

12. Koks sieros oksidacijos laipsnis⁴ yra junginyje Na_2SO_3 ?

- A -2
B +2
C +4
D +6

13. Kuri medžiaga yra vieninė⁵?

- A Etanolis.
B Aliuminis.
C Anglies dioksidas.
D Vanduo.

Čia rašo vertintojai
I II III

¹ aktyviam metalui – dla metalu aktywnego – активному металлу

² avietinė – malinowy – малиновый

³ išbluko – wyblakł – выцвел

⁴ sieros oksidacijos laipsnis – stopień utlenienia siarki – степень окисления серы

⁵ vieninė – (substancja) prosta – простое (вещество)

14. Ką rodo periodo numeris?

- A Neutronų skaičių.
- B Elektronų skaičių išoriniame sluoksnyje¹.
- C Oksidacijos laipsnį.
- D Elektronų sluoksnių skaičių.

15. Kuris oksidas yra amfoterinis²?

- A CaO
- B Li₂O
- C Al₂O₃
- D SO₂

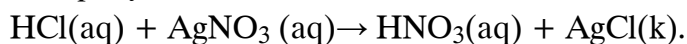
16. Kuriai reakcijai vykstant **nesusidaro** nuosėdų³?

- A $Zn(OH)_2 + H_2SO_4 \rightarrow$
- B $AgNO_3 + NaCl \rightarrow$
- C $CuCl_2 + NaOH \rightarrow$
- D $Ba(NO_3)_2 + Na_2SO_4 \rightarrow$

17. Kurio elemento atomų yra visuose organiniuose junginiuose?

- A Deguonies.
- B Anglies.
- C Vandenilio.
- D Azoto.

18. Sumaišyti vienodi tūriai vienodos molinės koncentracijos druskos rūgšties ir sidabro nitrato tirpalų:

Kokia gauto tirpalo pH vertė?

- A 1
- B 7
- C 9
- D 12

19. Kuri iš pateiktų reakcijų **nėra** „rūgščiojo lietaus“⁴ susidarymo priežastis?

- A $CO_2 + H_2O \rightleftharpoons H_2CO_3$
- B $SO_2 + H_2O \rightleftharpoons H_2SO_3$
- C $SO_3 + H_2O \rightarrow H_2SO_4$
- D $CaO + CO_2 \rightarrow CaCO_3$

20. Kuris iš šių metalų **nereaguos** su druskos rūgštimi?

- A Mg
- B Cu
- C Fe
- D Zn

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

I DALIES (1–20 KLAUSIMŲ) TAŠKŲ SUMA

¹ išoriniame sluoksnyje – zewnętrznzej warstwie – внешнем слое

² amfoterinis – amfoteryczne – амфотерный

³ nuosėdų – osadu – осадка

⁴ rūgščiojo lietaus – kwaśnego deszczu – кислотного дождя

II dalis

1 klausimas. Pateiktas periodinės elementų lentelės fragmentas.

--

He

B					Ne
	Si				Ar
		As			Kr
			Te		Xe
				At	Rn

1.1. Tuščiame laukelyje rodykle nurodykite kryptį, kuria didėja cheminių elementų elektrinis neigiamumas¹.

(1 taškas)

1.2. Parašykite cheminių elementų, kurių simbolių trūksta pateiktajame periodinės elementų lentelės fragmente, **bendrinį** pavadinimą.

(1 taškas)

.....

1.3. Parašykite molekulinę ir elektroninę formules dviatomės vieninės medžiagos, kurią sudaro 3 periodo cheminis elementas.

(2 taškai)

1.4. Įrašykite į atitinkamą lentelės fragmento langelį simbolių cheminio elemento, kurio vieninė medžiaga n. s. yra skystosios agregatinės būsenos.

(1 taškas)

1.5. Parašykite pateikto periodinės lentelės fragmento cheminių elementų grupės, kurios vieninės medžiagos yra tik kietosios agregatinės būsenos, numerį.

(1 taškas)

.....

1.6. Įrašykite į atitinkamą lentelės fragmento langelį simbolių cheminio elemento, iš kurio atomų sudaryta vieninė medžiaga palaiko degimą.

(1 taškas)

1.7. Parašykite cheminių elementų grupės, kurioje yra halogenai, numerį.

(1 taškas)

.....

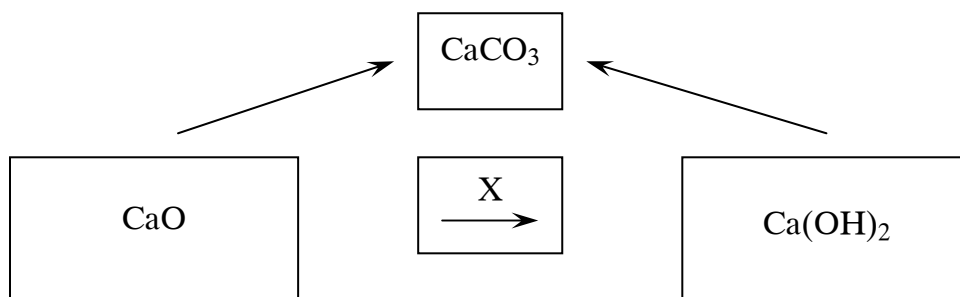
Čia rašo vertintojai

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

1 klausimo taškų suma		
-----------------------	--	--

¹ elektrinis neigiamumas – elektroujemność – электроотрицательность

2 klausimas.

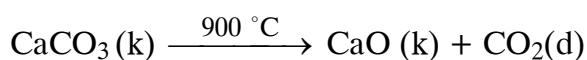

2.1. Parašykite junginio, schemoje pažymėto raide X, formulę.

.....

(1 taškas)

2.2. 20 g kalcio karbonato gabaliukas buvo visiškai suskaidytas 900 °C temperatūroje:

Apskaičiuokite susidariusio kalcio oksido masę. Užrašykite nuoseklų sprendimą.

(2 taškai)

2.3. Parašykite 2.2 klausime pateiktoje reakcijos lygtyje junginio, kuris turi įtakos šiltnamio efektui¹, cheminį pavadinimą.

.....

(1 taškas)

2.4. Ką vadiname oksidais?

.....

(1 taškas)

2.5. Parašykite cheminio ryšio, kuris yra kalcio okside, pavadinimą.

.....

(1 taškas)

2.6. Ca^{2+} jonai lemia vandens kietumą². Parašykite kito metalo jono, taip pat lemiančio vandens kietumą, formulę.

(1 taškas)

Čia rašo vertintojai

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

2 klausimo taškų suma

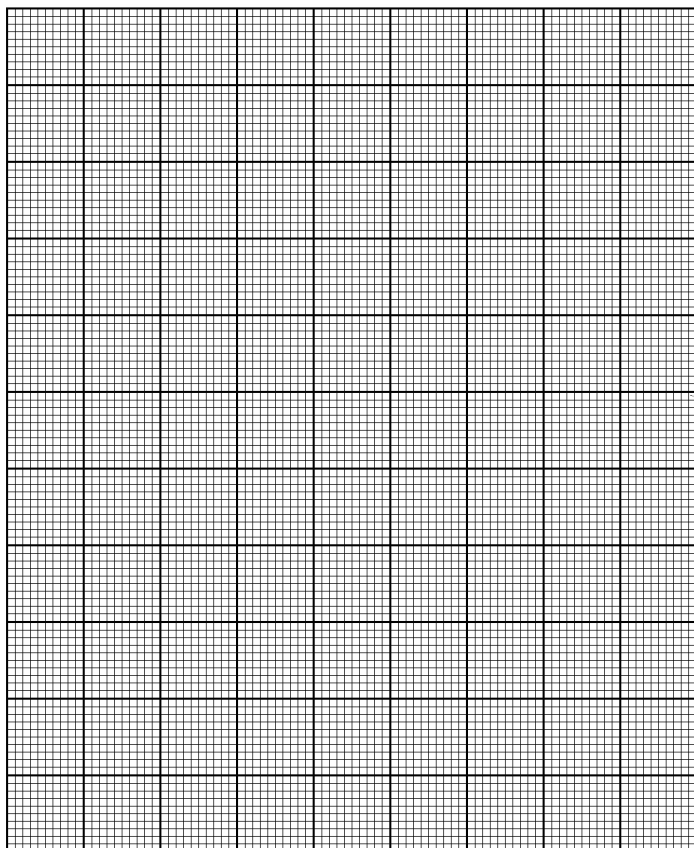
¹ šiltnamio efektui – efekt cieplarniany – парниковый эффект

² vandens kietumą – twardość wody – жесткость воды

3 klausimas. Lentelėje pateikiami dujų tankiai¹ (n. s.):

Dujos	Atominis skaičius ²	Tankis, g/l
Azotas	7	1,25
Deguonis	8	1,43
Fluoras	9	1,70
Neonas	10	0,90

3.1. Remdamiesi lentelėje pateiktomis dujų tankio vertėmis, nubraižykite grafiką, vaizduojantį dujų tankio priklausomybę³ nuo elemento atominio skaičiaus.

(3 taškai)

3.2. Parašykite formulę arba pavadinimą dujų, kurios sudaro 78 proc. oro tūrio.

.....

(1 taškas)

3.3. Oras yra dujų mišinys, kurio tankis 1,29 g/l. Remdamiesi pateiktos lentelės duomenimis, paaiškinkite, kodėl oro tankis, lyginant su azoto tankiu, yra didesnis.

.....

.....

(1 taškas)

3.4. Parašykite lentelėje pateiktų vienatomių dujų pavadinimą.

.....

(1 taškas)

Čia rašo vertintojai

I II III

—	—	—
—	—	—
—	—	—

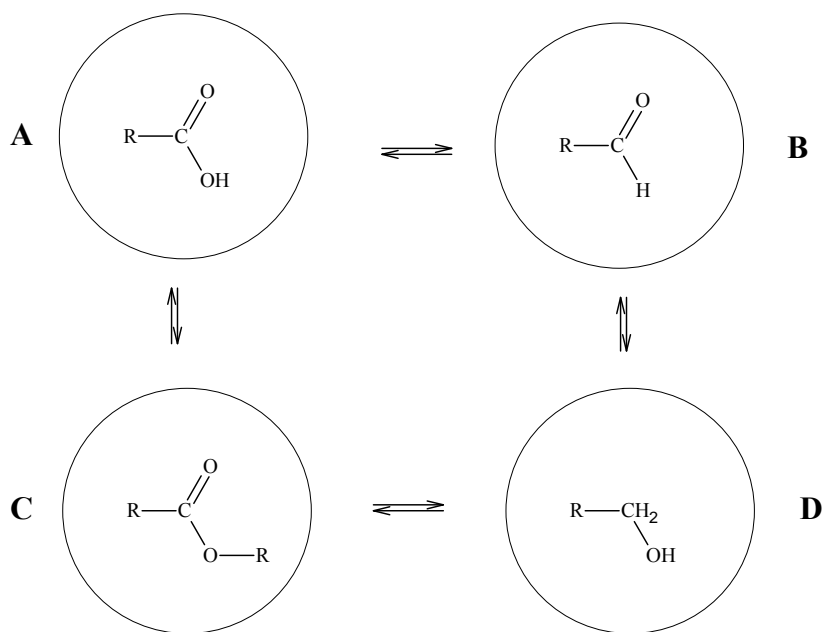
3 klausimo taškų suma

¹ tankiai – gęstość – ПЛОТНОСТЬ

² atominis skaičius – liczba atomowa – атомное число

³ priklausomybę – zależność – зависимость

4 klausimas. Ryšiai¹ tarp organinių junginių pavaizduoti šia schema.

4.1. Parašykite organinių junginių, kurių bendroji formulė pateiktoje scheme pažymėta raide A, funkcinės grupės² pavadinimą.

.....

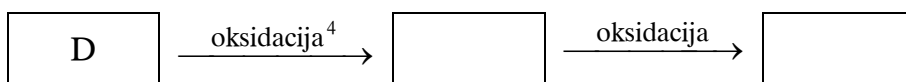
(1 taškas)

4.2. Parašykite organinių junginių, kurių bendroji formulė scheme pažymėta raide B, pavadinimą.

.....

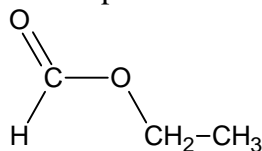
(1 taškas)

4.3. Remdamiesi schema, žemiau pateiktos kitimų eilutės³ tuščiuose langeliuose įrašykite raides, kurios atitiktų susidarančių organinių junginių bendrąsias formules.

(2 taškai)

4.4. Parašykite alkoholio ir karboksirūgšties, iš kurių susidarė duotas esteris, sutrumpintas struktūrinės formules.

(2 taškai)

4.5. Nurodykite vieną esterių panaudojimo sritį.

.....

(1 taškas)

Čia rašo vertintojai

I II III

4 klausimo taškų suma

¹ ryšiai – wiązania – СВЯЗИ

² funkcinės grupės – grupy funkcyjnej – функциональной группы

³ kitimų eilutės – szeregu zmienności – в ряду изменчивости

⁴ oksidacija – utlenianie – ОКИСЛЕНИЕ

5 klausimas.

Padidėjus skrandžio sulčių rūgštingumui¹ jaučiame skausmą, kurį galime numalšinti vaistais „Manti“. Vienoje šių vaistų tabletėje yra 200 mg aluminio hidroksido, 200 mg magnio hidroksido bei kitų medžiagų.

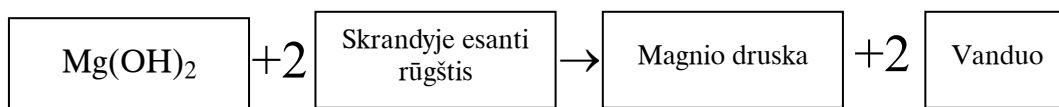
5.1. Parašykite, kaip kinta skrandžio sulčių pH išgėrus šių vaistų.

.....
(1 taškas)

5.2. Parašykite rūgštis, padedančias virškinti maistą² žmogaus skrandyje³, cheminę formulę.

.....
(1 taškas)

5.3. Pagal žemiau pateiktą schemą apskaičiuokite, kiek molių skrandyje esančios rūgštis sureaguos su vienoje „Manti“ tabletėje esančiu magnio hidroksidu. Užrašykite nuoseklų sprendimą.

(3 taškai)

5.4. Kokio tipo cheminės reakcijos vyko skrandyje, išgėrus šių vaistų?

.....
(1 taškas)

Čia rašo vertintojai

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

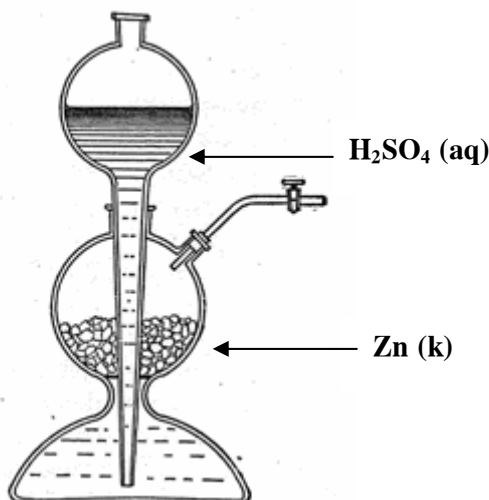
5 klausimo taškų suma			
-----------------------	--	--	--

¹ skrandžio sulčių rūgštingumui – kwasowości soków żołądkowych – кислотности желудочного сока

² virškinti maistą – trawić pokarm – переваривать пищу

³ skrandyje – w żołądku – в желудке

6 klausimas. Laboratorijoje vandenilis gaunamas paveiksle pavaizduotu Kipo aparatu:

6.1. Parašykite vandenilio gavimo Kipo aparatu bendrąją reakcijos lygtį.

(1 taškas)

6.2. Parašykite simbolį dar vieno metalo, kurį būtų galima panaudoti vandeniliui gauti paveiksle pavaizduotu aparatu.

.....

(1 taškas)

6.3. Nurodykite, koku bandymu ir pagal kokį požymį atpažintumėte surinktas į mėgintuvėlį¹ vandenilio dujas.

.....

(2 taškai)

6.4. Nurodykite vieną vandenilio dujų panaudojimo sritį.

.....

(1 taškas)

6.5. Nurodykite vieną vandenilio gavimo pramonėje šaltinį.

.....

(1 taškas)

Čia rašo vertintojai

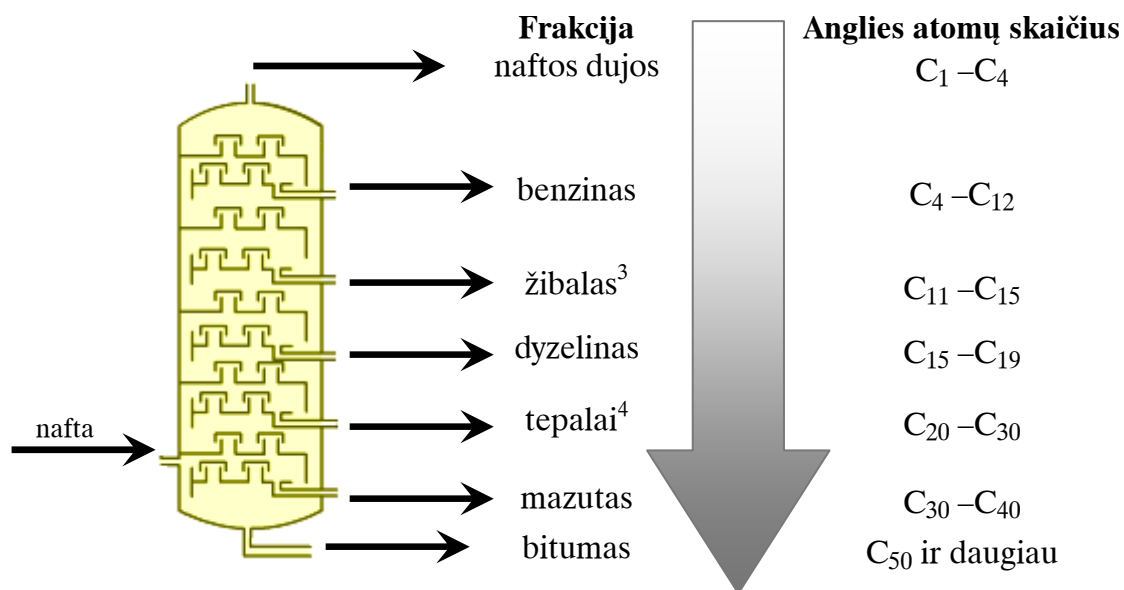
I II III

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

6 klausimo taškų suma

¹ mėgintuvėlį – próbówki – пробирку

7 klausimas. Pagrindinis žmonijos energijos šaltinis šiuo metu yra nafta¹. Naftos rezervai žemėje senka², o jos suvartojimas auga.

7.1. Pabaikite sakinį.

Distiliuojant naftą, ją sudarantys angliavandeniliai išskirstomi į atskiras frakcijas pagal skirtingas angliavandenilių virimo temperatūras. Angliavandeniliai, sudarantys aukštesnėje temperatūroje verdančią frakciją, turi molinę masę nei angliavandeniliai, verdantys žemesnėje temperatūroje.

(1 taškas)

7.2. Suskystintos dujos, kurios yra propano ir butano mišinys, naudojamos kaip kuras. Parašykite ir išlyginkite propano visiško degimo reakcijos lygtį, junginius rašykite molekulinėmis formulėmis.

(2 taškai)

7.3. Parašykite vieno butano C_4H_{10} homologo ir vieno jo izomero sutrumpintas struktūrines formules ir pavadinimus.

Homologas

Izomeras

(4 taškai)

Čia rašo vertintojai		
I	II	III

¹ nafta – ropa naftowa – нефть

² senka – maleją – убывают

³ žibalas – nafta – керосин

⁴ tepalai – smary – смазочные материалы

7.4. Į pateiktą sakinį įrašykite reikiamą žodį.

Alkenai nuo alkanų skiriasi tuo, kad alkenų molekulėse tarp anglies atomų yra ryšys.

(1 taškas)

7.5. Parašykite alkeno, turinčio 3 anglies atomus, pilnąją struktūrinę formulę.

(1 taškas)

7.6. Pasiūlykite alternatyvų¹ energijos šaltinį, kuris iš dalies galėtų pakeisti **iškastinį** kurą: naftą, gamtines dujas, akmens anglis ir pan.

.....

(1 taškas)

7 klausimo taškų suma			
-----------------------	--	--	--

II DALIES (1–7 KLAUSIMŲ) TAŠKŲ SUMA			
--	--	--	--

JUODRAŠTIS

¹ alternatyvų – alternatywne – альтернативный

